

Janusz Borucki

Sprawozdanie z działalności Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku w roku 2015

Studia Włocławskie 18, 505-512

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
TEOLOGICZNEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO WE WŁOCŁAWKU
w roku akademickim 2015/2016**

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem odbyły się trzy spotkania Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, działającego pod następującym zarządem: ks. dr hab. Lech Król – prezes, ks. dr Henryk Witczak – wiceprezes, ks. dr hab. Janusz Borucki – sekretarz, ks. dr Jacek Kędziński – skarbnik. Wszystkie trzy spotkania były spotkaniami otwartymi. Poniżej została przedstawiona w zarysie główna problematyka poruszana na tych spotkaniach, które odbyły się w roku akademickim 2015/2016.

1) 22 października 2015 r.

Spotkanie to miało charakter wykładu otwartego, zorganizowanego przy współudziale biskupa włocławskiego Wiesława Meringa, a poświęconego życiu konsekrowanemu. Zostały zaproszone na nie wszystkie zgromadzenia zakonne mające domy na terenie diecezji włocławskiej oraz mieszkańcy Włocławka. Całość spotkania miała dwie części.

Pierwsza część miała miejsce w kościele seminaryjnym św. Witalisa. Pod przewodnictwem biskupa włocławskiego została odprawiona w nim uroczysta Msza święta koncelebrowana. Homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Jacek Kiciński z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu.

Druga część spotkania odbyła się w auli kard. Stefana Wyszyńskiego. Na wstępie ks. dr hab. Lech Król, prezes Towarzystwa, powitał zebranych oraz przedstawił uczestnikom spotkania prelegenta, ks. prof. dr hab. Jacka Kicińskiego ze Zgromadzenia Księży Klaretynów, profesora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, redaktora dwumiesięcznika „Życie Konsekrowane” i członka Komisji Episkopatu Polski ds. Życia Konsekrowanego. Ks. prof. Kiciński wygłosił **wykład** pt. „Ewangelia, proroctwo, nadzieja – w życiu i posłudze osoby konsekrowanej”.

We wstępie prezentowanego wykładu ks. Kiciński podkreślił, że znajdujemy się w połowie obchodzonego w całym Kościele Roku Życia Konsekrowanego. Z tej okazji papież Franciszek wydał List do osób konsekrowanych, a Kongregacja ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego wydała dwa dokumenty zatytułowane: *Radujcie się i Rozeznawajcie*.

Papież Franciszek, jak wszyscy wiemy, zainaugurował w I Niedzielę Adwentu ubiegłego roku (2014) Rok Życia Konsekrowanego obchodzony pod hasłem: „Ewangelia, prorocтво, nadzieja”. Papież wyznaczył jego celebracji trzy główne cele: spojrzeć w przeszłość z wdzięcznością; przeżywać terażniejszość z pasją; patrzeć w przyszłość z nadzieją.

Mamy spoglądać w przeszłość z wdzięcznością za łaskę chrztu, za powołanie i konsekrację zakonną. Trzeba koniecznie, jak podkreślił prelegent, przeżywać terażniejszość z pasją – nie chodzi tutaj o pasję w sensie dźwigania krzyża, ale o twórcze przeżywanie terażniejszości z zaangażowaniem, z zawierzeniem Bogu i wreszcie należy patrzeć w przyszłość z nadzieją. Ks. Kiciński skupił się w swojej refleksji wokół trzech słów: Ewangelia, prorocтво i nadzieja. One, jak zaznaczył, stanowią hasło Roku Życia Konsekrowanego. W ramach wykładu stały się słowami kluczowymi, wokół których koncentrowała się jego bogata i przejrzysta treść.

W prezentowanym wykładzie zwrócił uwagę na potrzebę powrotu do Ewangelii i do źródeł powołania. Życie konsekrowane zrodziło się ostatecznie z podejmowanej refleksji nad słowem Bożym. Zatem trzeba nam na nowo wrócić, w Kościele, do słowa Bożego, wsłuchiwać się w to słowo, zastanawiać nad nim i dzielić się nim z innymi ludźmi w realiach współczesnego świata. Słowo Boże uczy bowiem myślenia kategoriami samego Boga. Odpowiedź na słowo Boże rozpoczyna naszą faktyczną wędrówkę w tajemnicy otrzymanego powołania i misji własnego instytutu.

Drugi element powołania, na który zwrócił uwagę prelegent, to prorocтво. Człowiek żyjący słowem Bożym staje się prorokiem, świadkiem Boga działającego zarówno w historii, jak i w aktualnych uwarunkowaniach dzisiejszego świata. Osoba konsekrowana wypełnia swoją misję proroczą na drodze realizacji rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Kolejną przestrzenią życia duchowego osoby konsekrowanej jest chrześcijańska nadzieja. Człowiek nadziei jest człowiekiem, który widzi ostateczny cel swojej działalności podejmowanej zgodnie ze specyfiką swojego instytutu i ostateczne spełnienie się otrzymanego powołania. Należy więc stwierdzić, że życie Ewangelią kształtuje w osobie konse-

krowanej postawę prorocką, a proroctwo rodzi z kolei nadzieję. Zatem, jak podkreślił prelegent, papież Franciszek wyznaczył tym osobom, tak określonym programem Roku Życia Konsekwowanego, bardzo istotne i ważne zadanie – obudzić z letargu współczesny świat.

Po zakończeniu wykładu odbyła się **dyskusja**, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. On też, nawiązując do myśli z wykładu, zapytał prelegenta, czy człowiek żyjący słowem Bożym staje się automatycznie prorokiem? Prelegent wyjaśnił tę kwestię poprzez nawiązanie do sytuacji Apostoła Piotra, który uwierzywszy słowu Jezusa, mógł iść do Niego po Jeziorze Galilejskim.

Dwaj marianie z Lichenia zabrali głos w formie dopowiedzenia do wygłoszonego wykładu. Ks. Sławomir Chomonicz stwierdził, że dla osób konsekrowanych istotna jest Eucharystia. Osoby konsekrowane, które żyją Eucharystią, odnawiają swoją profesję zakonną. Ks. Krzysztof Jędrzejewski stwierdził, że dla rozwoju życia zakonnego liczy się świadectwo ludzi, którzy doszli do świętości.

Ks. Henryk Kowalski – kapłan diecezji włocławskiej, który 13 lat pracował na misjach w Afryce – podkreślił, że Ewangelia, proroctwo, nadzieja zawierają się już w sakramencie chrztu. Prelegent przyznał, że życie konsekrowane jest radykalną formą konsekracji chrzcielnej, przez co daje ono świadectwo wszystkim ochrzczonym, że każdy z nich jest w stanie żyć treścią tego sakramentu.

Siostra Natalia Musidlak ze Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi zapytała: „Na ile media są konieczne w pracy powołaniowej?” Prelegent odpowiedział, że media są potrzebne w tej pracy, ale nic nie zastąpi osobistego spotkania z człowiekiem – świadkiem, który realizuje swoje życie w otrzymanym powołaniu zakonnym.

Dyskusję zakończył bp Wiesław Mering, dzieląc się swoją refleksją na temat pracy powołaniowej. Ewangelia – podkreślił – to głoszenie słowa Bożego od człowieka do człowieka. Pierwszymi oddziałującymi na powołanych do kapłaństwa i życia konsekrowanego są ksiądz w parafii i rodzina.

2) 9 grudnia 2015 r.

Spotkanie to, które odbyło się w auli św. Tomasza Wyższego Seminarium Duchownego, miało charakter uroczystej sesji i było związane z obchodami 70. rocznicy urodzin biskupa włocławskiego Wiesława Alojzego Meringa.

Pierwszą część spotkania rozpoczął ks. dr hab. Lech Król, prezes Towarzystwa, witając wszystkich członków Towarzystwa i sympatyków oraz zaproszonych gości zebranych dość licznie. W spotkaniu brało udział trzech biskupów: biskup wrocławski Wiesław Alojzy Mering, biskup pomocniczy diecezji wrocławskiej Stanisław Gębicki oraz biskup senior prof. dr hab. Bronisław Dembowski. Z ośrodków uniwersyteckich na spotkanie przybyli: ks. prof. dr hab. Jerzy Pałucki – KUL; ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś i ks. dr hab. Henryk Sławiński – UPJPII Kraków; ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński, ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz, ks. dr hab. Zbigniew Zaremski – prodziekan WT UMK. Z Nowej Zelandii przybył ks. prałat dr Roman Walczak, pierwszy sekretarz tamtejszej nuncjatury. Licznie przybyli kapłani diecezji wrocławskiej: ks. Henryk Ambroziak, ks. Janusz Borucki, ks. Józef Dębiński, ks. Piotr Dykowski, ks. Wojciech Frątczak, ks. Piotr Głowacki, ks. Zbigniew Gmurczyk, ks. Kazimierz Grabowski, ks. Krzysztof Graczyk, ks. Janusz Gręźlikowski, ks. Wojciech Hanc, ks. Robert Kaczmarek, ks. Krzysztof Kamiński, ks. Waldemar Karasiński, ks. Jacek Kędziński, ks. Krzysztof Konecki, ks. Lech Król, ks. Wojciech Krzywański, ks. Bogumił Leszcz, ks. Dariusz Lewandowski, ks. Dionizy Lewandowski, ks. Wojciech Morzycki, ks. Marek Mrówczyński, ks. Artur Niemira, ks. Józef Nocny, ks. Jan Nowaczyk, ks. Piotr Obolewski, ks. Sebastian Osieński, ks. Zdzisław Pawlak, ks. Paweł Pokora, ks. Kazimierz Rulka, ks. Aleksander Rybczyński, ks. Michał Sadowski, ks. Piotr Siołkowski, ks. Kazimierz Skoczylas, ks. Zbigniew Skrobicki, ks. Sławomir Sobiech, ks. Łukasz Sztylka, ks. Zbigniew Szygenda, ks. Jacek Szymański, ks. Leonard Urbański, ks. Zygmunt Walczak, ks. Przemysław Warmiński, ks. Stanisław Waszczyński, ks. Henryk Witczak, ks. Lesław Witczak, ks. Andrzej Ziemieśkiewicz. Obecni byli również kapłani zakonni: o. prowincjał Kamil Kraciuk CCG, o. Bonifacy Jankowski CCG, ks. Mirosław Żłobiński FDP. Na spotkanie przybyły też siostry ze Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi: m. Jolanta Gołębiowska, s. Agata Błaszczuk, s. Ewelina Smoczyńska, s. Anna Piwowska, s. Jolanta Królikowska oraz osoby świeckie: Agnieszka Ciesielska, Dariusz Duszeński i Piotr Pawłowski.

Następnie ks. dr hab. Jacek Szymański, rektor Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławku, najpierw wygłosił laudację na cześć Jubilatów, przedstawiając w punktach znaczące i wymowne epizody z jego życia. W drugiej części swojego wystąpienia dokonał prezentacji dedykowanego Jubilatowi tomu 17. „Studiów Wrocławskich”, który następnie

wraz z życzeniami w imieniu członków i sympatyków Towarzystwa został wręczony Księdzu Biskupowi przez prezesa Towarzystwa. Życzenia Jubilatowi złożył także ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś, prezes Polskiego Towarzystwa Teologicznego z Krakowa.

Na zakończenie pierwszej części spotkania Jubilat podziękował organizatorom okolicznościowej sesji naukowej oraz wszystkim przybyłym na spotkanie. Przybyłym z odległych stron Włocławka Ksiądz Biskup podziękował szczególnie – imiennie. Następnie podziękował redakcji i autorom za wydanie 17. tomu „Studiów Włocławskich”. Ksiądz Biskup w swoim wstąpieniu nawiązał do czasów, gdy był rektorem Seminarium Duchownego w Pelplinie, do swojej nominacji na biskupa włocławskiego oraz do inwestycji, które udało się zrealizować w diecezji włocławskiej, gdy został jej biskupem.

Po przerwie nastąpiła druga część spotkania. Rozpoczął ją **wykład** ks. prof. dr hab. Kazimierza Panusia pt. „Tajemnica słowa i sztuka jego przekazu”.

Prelegent podzielił wykład na trzy części. Ks. Profesor wychodząc od literatury starożytnej Grecji, wskazał na ogromną rolę i znaczenie wypowiedzanego słowa. Następnie ukazał wielką wartość słowa wypowiedzanego przez autorytety wszystkich instytucji. Istotne znaczenie, jak podkreślił prelegent, ma żywotność słowa. Ks. prof. Panuś przedstawił dwie teorie na temat żywotności wypowiedzianego słowa. Podkreślił, że niepozorne słowo ma potężną i przeogromną moc w życiu człowieka, do którego jest ono adresowane.

W następnej części wykładu ks. prof. Panuś skupił się na tajemnicy słowa Bożego i sztuce jego przekazu w kaznodziejstwie. W przeciwieństwie do słowa ludzkiego, słowo Boże jest żywe i skuteczne. Słowo Boże swoją mocą jest w stanie zmienić życie człowieka, tak było w przypadku na przykład św. Antoniego czy św. Augustyna. Słowo Boże różni się od słowa ludzkiego, gdyż ma za sobą autorytet samego Boga. W trzeciej części wykładu prelegent zajął się wpływem samych głosicieli słowa oraz ich umiejętności przekazu na proces odbioru przekazywanego słowa.

Rozszerzona forma tego wykładu została opublikowana w niniejszym tomie „Studiów Włocławskich” – s. 183–198.

Po wykładzie nastąpiła **dyskusja**, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Jerzy Bagrowicz, emerytowany założyciel i pierwszy dziekan WT UMK.

Ks. dr hab. Waldemar Karasiński, wykładowca homiletyki w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku, zapytał, czy Dyrektorium homi-

letyczne stanowi ewolucję w głoszeniu homilii? W odpowiedzi prelegent wyraźnie podkreślił, że przeczytane słowo Boże w homilii należy łączyć z wymiarem kerygmatycznym przepowiadania.

Z kolei swoimi uwagami z zebranymi podzielił się bp Wiesław Mering. Pierwsza dotyczyła umiejętności słuchania. Druga uwaga odnosiła się do głoszenia, w przepowiadaniu, sensownych i głębokich treści. W trzeciej uwadze dobitnie podkreślił, że głoszenie słowa Bożego musi prowadzić słuchających do nawrócenia.

Kolejne głosy w dyskusji miały charakter dopowiedzeń. Ks. dr hab. Henryk Sławiński, profesor UPJPII w Krakowie, zwrócił uwagę na podstawowe priorytety przepowiadania. Ks. prał. Józef Nocny podkreślił, że między kazaniem a homilią nie ma sprzeczności, gdyż jedno i drugie powinno mieć temat zaczerpnięty z Biblii, a jego struktura treściowa powinna opierać się na słowie Bożym. Natomiast Piotr Pawłowski zwrócił uwagę na nową dziedzinę wiedzy – etiologię słowa.

3) 13 stycznia 2016 r.

To spotkanie miało także charakter otwarty. Byli na nim obecni: biskup włocławski Wiesław Alojzy Mering; biskup senior Bronisław Dembowski; księży diecezji włocławskiej oraz księży zakonnicy pracujący na terenie diecezji, alumni Wyższego Seminarium Duchownego, siostry zakonne, osoby świeckie. W sumie na spotkanie przybyło około 80 osób.

Ks. Lech Król, prezes Towarzystwa, przedstawił prelegenta ks. dr hab. Zbigniewa Zarembskiego, prodziekana Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu, który wygłosił **wykład** pt. „Przyszłość ludzkości idzie poprzez rodzinę! Aktualne uwarunkowania i realizacja posługi zbawczej Kościoła w służbie małżeństwu i rodzinie”.

Wykład został podzielony na dwie części. Pierwsza część dotyczyła uwarunkowań posługi Kościoła, druga natomiast odnosiła się do realizacji tej posługi. W pierwszym punkcie prelegent zarysował uwarunkowania, w jakich znajduje się współczesna rodzina. Dokonujące się przemiany skupiają się w rodzinie. Obok tradycyjnego modelu rodziny pojawiały się alternatywne modele. Mamy dzisiaj do czynienia ze zmasowanym atakiem na rodzinę. W takiej sytuacji rodzina nie może być pozostawiona sama sobie. Kościół zajmował się i zajmuje nadal małżeństwem i rodziną. Kościół czyni to na wzór Chrystusa. Powołanie do małżeństwa ma swoje źródło w Bogu. Kościół wierny Chrystusowi postępuje na wzór swojego Mistrza. Prelegent wskazał, że troska o małżeństwo i rodzinę znalazła

swój szczyt w nauczaniu Jana Pawła II. Troskę o małżeństwo i rodzinę wykazywał również Benedykt XVI, a obecnie papież Franciszek. Duże zasługi w trosce o rodzinę ma Episkopat Polski oraz ośrodki naukowe, które mają służyć rodzinie.

Druga część wykładu dotyczyła realizacji tej posługi. W pierwszym punkcie ks. Zarembki ukazał działania wspólne dla duszpasterstwa zwykłego i nadzwyczajnego. Punkt drugi to działania, jakie stoją przed duszpasterstwem dzisiaj. Posługa na rzecz rodziny dotyczy bowiem misji Kościoła. Terenem działalności duszpasterskiej jest świadczenie rodzinie pomocy. Ukazanie rodzinie, że jest Kościołem domowym. Troska o rodzinę wpisana jest zarówno w działanie duszpasterstwa zwykłego jak i nadzwyczajnego. Duszpasterstwo powinno się odbywać w oparciu o zasady teologiczne. Chcąc pracować z rodzinami, trzeba znać teologię rodziny. Posługa Kościoła wobec rodziny powinna przebiegać na trzech płaszczyznach i obejmować działalność nauczycielską, liturgiczną i pasterską. Na koniec wykładu prelegent ukazał istotne obszary i zadania duszpasterstwa rodzin.

Wykład ten, poprawiony i poszerzony przez autora, jest opublikowany w niniejszym tomie „Studiów Włocławskich” – s. 169–182.

Po wykładzie nastąpiła **dyskusja**, którą prowadził ks. dr hab. Jacek Szymański, rektor włocławskiego Wyższego Seminarium Duchownego.

Najpierw bp Wiesław Mering wskazał na trzy istotne zagadnienia związane z tematem wykładu. Pierwsze to teologiczna wizja rodziny. Ta wizja była już poruszona 35 lat temu na synodzie o rodzinie i jest ona ważniejsza niż socjologiczne ujęcie rodziny. Drugie ważne zagadnienie to przygotowanie do życia w małżeństwie i rodzinie. Trzecia uwaga dotyczyła ks. Buxakowskiego, organizatora duszpasterstwa rodzin.

Następnie głos w dyskusji zabrały osoby świeckie zaangażowane od wielu lat w duszpasterstwo rodzin.

Cecylia Pejas, która przez 25 lat przygotowywała narzeczonych do małżeństwa, zwróciła uwagę, że trudności w przygotowaniu do małżeństwa były już w latach osiemdziesiątych XX wieku i są obecnie. Powiedziała, że gdy zaczynała pracę w poradnictwie, spotkania z młodzieżą odbywały się w klasach ósmych szkoły podstawowej i w klasach maturalnych szkoły średniej. W swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na potrzebę katechezy rodzinnej w parafii.

Zdzisław Przybył podzielił się swoimi uwagami z pracy z młodzieżą w klasie III gimnazjalnej i III licealnej Zespołu Szkół Katolickich

im. ks. Długosza we Włocławku. Wskazał on na potrzebę aktywizowania parafii w zakresie przygotowania młodzieży do życia rodzinnego oraz na potrzebę przygotowania do małżeństwa już na poziomie gimnazjum.

Małgorzata Bojarska, z duszpasterstwa rodzin diecezji włocławskiej, odniosła się do długości przygotowania do małżeństwa, w szczególności do tzw. przygotowania weekendowego. Powiedziała, że przygotowanie weekendowe to czasami jedyna możliwość, aby spotkać się z młodymi, i ważne jest, aby to przygotowanie było przeprowadzane profesjonalnie.

Iwona Tomczak podzieliła się swoimi spostrzeżeniami z pracy z młodzieżą. Zwróciła uwagę, że wielu młodych chętnie przychodzi na spotkania w ramach przygotowania do małżeństwa. Zadała jednak pytanie, czy seminarium duchowne dobrze przygotowuje alumnów do pracy z młodzieżą w zakresie przygotowania do małżeństwa.

ks. Janusz Borucki